

"Дерматовенерологія"

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ІСПИТІВ

для вступу до аспірантури

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Аспірантура є формою підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації, яка передбачає навчання з відривом та без відриву від виробництва. Підготовка в аспірантурі здійснюється:

- для громадян України за рахунок:
 - коштів Державного бюджету України – за державним замовленням для роботи у державному секторі народного господарства;
 - коштів юридичних та фізичних осіб – на умовах контракту для роботи у державному і недержавному секторах народного господарства;
- для іноземців та осіб без громадянства на підставі:
 - міжнародних договорів України;
 - загальнодержавних програм;
 - договорів, що укладені вищими навчальними закладами з юридичними та фізичними особами.

Тема дисертації та індивідуальний план роботи аспіранта після обговорення кафедрою або лабораторією затверджується Вченою радою вищого навчального закладу (факультету) не пізніше тримісячного терміну після зарахування його до аспірантури. Для планування дисертаційної роботи необхідними документами є:

1. анотація дисертації,
2. тематичний та календарний плани
3. довідка при патентно-інформаційний пошук.

Наведені документи представляють проректору з наукової роботи, який призначає 2 рецензентів. У разі позитивних результатів, проведеного рецензування робота включається до порядку денного Вченої ради та обговорюється на її засіданні.

Особам зарахованим за державним замовленням до аспірантури з відривом від виробництва, стипендія призначається з дня їх зарахування, а тим, які навчаються в аспірантурі за контрактом, відповідно до умов контракту.

Аспіранти мають право на:

- користування навчально-виробничою, науковою, культурно-спортивною та оздоровчою базою вищих навчальних закладів;
- отримання всіх видів відкритої наукової інформації і наукового консультування;
- участь у науковій діяльності кафедри, відділу, лабораторії;
- отримання державної стипендії встановленого розміру у разі зарахування на навчання з відривом від виробництва за державним замовленням;
- переривання навчання з поважних причин з подальшим його продовженням (тривалість і кількість переривань навчання, а також поважність причин визначаються Вченою радою вищого навчального закладу);
- щорічні канікули до двох календарних місяців, які включаються до

загального терміну навчання у разі зарахування на навчання з відривом від виробництва;

- роботу за сумісництвом відповідно до законодавства України;
- безпечні і нешкідливі умови навчання та праці;
- працевлаштування згідно з типовою угодою (у разі зарахування на навчання за державним замовленням) або контрактом (у разі навчання поза державним замовленням). Термін навчання в аспірантурі включається до науково-педагогічного стажу.

Аспіранти зобов'язані:

- дотримуватися вимог законодавства, моральних, етичних норм поведінки;
- глибоко оволодівати знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, підвищувати загальний культурний рівень;
- опанувати методологією проведення наукових досліджень;
- виконувати індивідуальний план роботи над дисертацією, який передбачає: написання дисертаційної роботи, складання кандидатських іспитів із спеціальності, іноземної мови і філософії та, у разі необхідності, додаткового іспиту, визначеного рішенням спеціалізованої вченої ради закладу, установи, де передбачається захист дисертації, заліків з дисциплін, визначених рішенням Вченої ради вищого навчального закладу з урахуванням профілю підготовки, а також педагогічну практику;
- звітувати про хід виконання дисертації на засідання кафедри, відділу, лабораторії, Вченої ради вищого навчального закладу;
- у встановлений термін захистити дисертацію або подати її до захисту в спеціалізовану вчену раду;
- дотримуватися Статуту і правил внутрішнього розпорядку вищого навчального закладу.

Термін навчання в аспірантурі з відривом від виробництва не перевищує трьох років, а без відриву від виробництва – чотирьох років.

Кожному аспіранту одночасно з його зарахуванням відповідний наказом керівника вищого навчального закладу призначається, науковий керівник, як правило, доктор наук або за рішенням Вченої ради, як виняток, кандидат наук. Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботи над дисертацією, контролює виконання затвердженого ним індивідуального плану.

Аспірант працює за індивідуальним планом роботи, не менше ніж два рази на рік звітує про його виконання на засіданні кафедри, відділу, лабораторії і щорічно атестується науковим керівником та атестаційною комісією університету. За результатами атестації відповідним наказом керівника вищого навчального закладу аспірант переводиться на наступний рік навчання або відраховується з аспірантури.

Аспірантам, які навчаються без відриву від виробництва та успішно виконують індивідуальний план роботи, за місцем роботи дається додаткова оплачувана щорічна відпустка тривалістю 30 календарних днів для складання кандидатських іспитів і виконання роботи над дисертацією та, за їх бажанням, протягом чотирьох років навчання один вільний від роботи день на тиждень з оплатою його в розмірі 50% середньої заробітної плати працівника. До щорічної відпустки не включається проїзд від місця роботи аспіранта до місця знаходження вищого навчального закладу наукової установи і назад. Витрати на проїзд несе

аспірант.

Аспіранти, які закінчили навчання в аспірантурі з відривом від виробництва за державним замовленням, працевлаштовуються згідно з типовою угодою, а аспіранти, які закінчили навчання в аспірантурі поза державним замовленням, - згідно з контрактом.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Перелік знань та умінь відповідно до вимог до аспіранта зі спеціальності "Дерматовенерологія".

1. Аспірант зі спеціальності "Дерматовенерологія" повинен знати:

- основи законодавства охорони здоров'я та основні директивні документи, які визначають діяльність органів і закладів охорони здоров'я;
- організацію лікувально-профілактичної допомоги населенню;
- організацію дерматовенерологічної допомоги населенню;
- організацію боротьби з поширенням венеричних та заразних шкірних захворювань;
- чинні накази МОЗ України та місцевих відділів охорони здоров'я щодо організації боротьби з поширенням венеричних та заразних шкірних хвороб;
- необхідну медичну документацію, звітні та облікові її форми.

2. Аспірант зі спеціальності "Дерматовенерологія" повинен уміти:

- правильно, з точки зору деонтології, зібрати анамнез та провести обстеження хворого;
- провести диференціальний та сформулювати клінічний діагноз;
- призначити хворому раціональну терапію;
- виконати необхідні діагностичні та терапевтичні процедури;
- дотримуватись принципів медичної етики та деонтології;
- надати невідкладну допомогу при анафілактичному шоку, гострій кровотечі, гострій серцево-судинній та дихальній недостатності та гострих інтоксикаціях, травмах та інших невідкладних станах.

3. Спеціальні знання аспіранта зі спеціальності "Дерматовенерологія":

- поглиблені знання з анатомії та фізіології шкіри;
- діагностика шкірних та венеричних захворювань, первинні та повторні морфологічні елементи висипів на шкірі і слизових оболонках;
- етіологія, патогенез, найновіші методи лікування, методи профілактики і диспансеризації хворих на шкірні та венеричні захворювання;
- фактори, що спричиняють розвиток цих захворювань;
- класифікація захворювань, їх клінічні прояви, перебіг та можливі ускладнення;
- особливості деонтологічного підходу та обстеження хворих на шкірні та венеричні хвороби;
- комплексна, патогенетичне обґрунтована терапія цих захворювань;
- принципи загального та місцевого лікування шкірних хвороб;
- неінфекційні захворювання шкіри: червоний вовчак, склеродермія, первинний ретикульоз, лімфома шкіри, геморагічний васкуліт, псоріаз, екзема, дерматит, атопічний дерматит, пухирчатка, червоний плоский

- лишай;
- інфекційні та вірусні хвороби шкіри: загальні знання про скрофулодерму, лепру, герпес, бородавки, рожевий лишай;
- дерматомікози, кератомікози, мікроскопія, трихофітія, парша, епідермофітія;
- сифілідологія: будова і біологія блідої трепонеми, патогенез сифілісу, особливості сучасного його перебігу;
- клінічні прояви первинного, вторинного та третинного сифілісу, раннього і пізнього природженого сифілісу, сучасні методи його лікування, профілактика трансфузійного сифілісу, диспансерний облік;
- анатомія чоловічих та жіночих статевих органів, будова та біологія гонококу, класифікація та патогенез гонореї, клінічні прояви гострої та хронічної гонореї у чоловіків та жінок, ускладнення гонореї у чоловіків (простатити, епідидиміт, парауретрит), ускладнення гонореї у жінок (бартолініт, ендocerвіцит, ендометрит), профілактика, диспансерний облік
- спеціальні знання про негококові уретрити та інші захворювання, що передаються статевим шляхом;
- спеціальні знання про етіологію, патогенез та прояви і перебіг ВІЛ-інфекції (СНІД).

4. Спеціальні уміння аспіранта зі спеціальності "Дерматовенерологія":

- повинен уміти правильно і всебічно проводити огляд шкірних покривів та видимих слизових оболонок;
- діаскопія, пальпація, пошкрябування;
- відтворення та оцінка дермографізму;
- аналіз рентгенограм;
- люмінесцентна діагностика грибкових захворювань;
- спиномозкова пункція (люмбальна),
- методика застосування пов'язок, примочок, дерматологічних компресів, паст, збовтуваних сумішей, пластирів, аерозолей, лаків;
- зрошування хлоретиллом;
- електрокоагуляція;
- кріотерапія рідким азотом;
- проведення відлущування за Арієвичем;
- масаж передміхурової залози;
- бужування;
- катетеризація м'яким катетером;
- інстиляція уретри;
- видалення гострокінцевих кондилом;
- правильне виписування дерматологічних рецептів;
- заповнення санаторно-курортної картки.

5. Практичні навички аспіранта зі спеціальності "Дерматовенерологія":

- визначення больової та тактильної чутливості;
- визначення проби Бальзера;
- визначення симптому Нікольського;
- визначення симптому Аушпіца;
- біопсія шкіри;
- взяття матеріалу при діагностиці мікозів;

- дослідження на коростяний кліщ;
 - дослідження на акантолітичні клітини;
 - взяття матеріалу для дослідження на бліду трепонему;
 - пункція лімфатичних вузлів;
 - взяття матеріалу для дослідження на гонококки, трихомонади, хламідії, мікоплазми;
 - постановка шкірних алергічних проб.
6. Основи педагогіки, педагогічної, вікової та медичної психології.
 7. Основи методології, викладання дерматовенерології.
 8. Основи наукознавства, патентознавства.
 9. Робота з науковою літературою.
 10. Основи знань медичної статистики.
 11. Основи економіки, маркетингу та менеджменту в державній страховій та приватній системах охорони здоров'я.

IV. Орієнтовний тематичний план занять на період навчання на кафедрі Тематичний план лекцій з розділу "Дерматологія"

Назва лекцій:

1. Медична психологія, етика та деонтологія дерматовенерології.
2. Анатомія, гістологія та фізіологія шкіри.
3. Гістоморфологічні зміни шкіри у хворих на дерматоз.
4. Опис загального стану і обстеження за органами та системами.
5. Опис уражень шкіри та слизових оболонок.
6. Патогенетичне лікування хворих на дерматоз.
7. Застосування кортикостероїдних гормонів.
8. Лікарські форми та засоби їх застосування в дерматології.
9. Лікарські засоби, які застосовуються для зовнішнього лікування дерматозів.
10. Дерматити та токсикодермії.
11. Червоний вовчак.
12. Дерматомиозити.
13. Склеродермія.
14. Васкуліти.
15. Фотодерматози.
16. Пухирчаті дерматози.
17. Дисхромічні дерматози.
18. Екзематичні захворювання шкіри.
19. Атопічний дерматит.
20. Псоріаз.
21. Захворювання волосся.
22. Гемодермії та ретикульози.
23. Піодермії.
24. Туберкульоз шкіри.
25. Лепра.
26. Вірусні захворювання шкіри.
27. Протозоознози.
28. Дерматозоознози.

29. Інфекційні еритеми.
30. Поверхневі мікози.
31. Мікози ступнів.

Тематичний план практичних занять з розділу "Дерматологія"

Назва теми:

1. Анатомія, гістологія та фізіологія шкіри.
2. Гістоморфологічні зміни шкіри у хворих на дерматоз.
3. Семіотика шкірних висипів (первинні та повторні морфологічні елементи).
4. Збір анамнезу.
5. Взяття матеріалу та виконання спеціальних дерматологічних і лабораторних досліджень.
6. Симптоматичне лікування.
7. Вітамінотерапія.
8. Хіміотерапевтичні засоби лікування.
9. Антимікробні та антипаразитарні засоби.
10. Засоби активної імунізації.
11. Цитостатичні засоби.
12. Фотосенсибілізуючі засоби.
13. Гіпосенсибілізуючі засоби.
14. Застосування анаболічних гормонів.
15. Застосування статевих гормонів.
16. Застосування тиреоїдину та інсуліну.
17. Присипки.
18. Збовтувані суміші, креми, емульсії.
19. Пасті, мазі, лаки.
20. Клей, пластирі.
21. Анілінові барвники.
22. Антипаразитарні засоби.
23. Кератолітичні засоби.
24. Свербїржзаспокоювальні засоби.
25. Депіментуючі та посилюючі пігментацію засоби.
26. В'язучі засоби.
27. Фотозахисні засоби.
28. Зм'якшувальні маски.
29. Злушувальні маски.
30. Дерматити та токсикодермії.
31. Професійні захворювання шкіри.
32. Лікарські ураження шкіри.
33. Червоний вовчак.
34. Дерматомиозит.
35. Склеродермія.
36. Васкуліти.
37. Атрофії та гіпертрофії шкіри.
38. Сверблячі дерматози.
39. Фотодерматози.
40. Пухирчаті дерматози.

41. Гіперкератози.
42. Екзематозні захворювання шкіри.
43. Дисхроматичні дерматози.
44. Атопічний дерматит.
45. Ліхени.
46. Псоріаз.
47. Парапсоріаз.
48. Захворювання салових залоз.
49. Захворювання волосся.
50. Гемодермії та ретикульози.
51. Спадкові дерматози.
52. Пухлини шкіри.
53. Піодермії.
54. Туберкульоз шкіри.
55. Лепра.
56. Ураження шкіри при загальних інфекційних захворюваннях.
57. Вірусні захворювання шкіри.
58. Протозоозози.
59. Інфекційні еритеми.
60. Поверхневі мікози.
61. Мікози ступнів.
62. Кандидоз.
63. Глибокі мікози.

Тематичний план лекцій з розділу "Венерологія"

Назва теми:

1. Загальна патологія сифілісу.
2. Первинний сифіліс.
3. Вторинний сифіліс.
4. Третинний сифіліс.
5. Нейросифіліс.
6. Природжений сифіліс.
7. Серологічна діагностика сифілісу.
8. Принципи лікування та профілактики сифілісу.
9. Морфологія та біологія гонококу
10. Гонорейний уретрит у чоловіків.
11. Ускладнення гонореї у чоловіків.
12. Гонорея у жінок.
13. Лікування гонореї.
14. Трихомоноз.
15. Хламідіоз.
16. Проблеми СНІДу.

Тематичний план практичних занять з розділу "Венерологія"

Назва теми:

1. Етіологія сифілісу.
2. Загальна патологія сифілісу.

3. Первинний сифіліс.
4. Вторинний сифіліс.
5. Третинний сифіліс.
6. Ураження внутрішніх органів: нервової системи, кісток, суглобів.
7. Нейросифіліс.
8. Природжений сифіліс.
9. Серологічна діагностика сифілісу.
10. Принципи лікування та профілактики сифілісу.
11. Гонорейний уретрит у чоловіків.
12. Ускладнення гонореї у чоловіків.
13. Гонорея у жінок.
14. Лікування гонореї.
15. Клініка та діагностика трихомонозу.
16. Лікування трихомонозу.
17. Клініка та діагностика хламідіозу.
18. Хвороба Рейтера.
19. Методи лікування хламідіозу.
20. Клініка, диференціальна діагностика з іншими ерозивно-виразковими ураженнями статевих органів.
21. Методи лікування.
22. Проблеми СНІДу.

Перелік питань для вступу до аспірантури з дерматології та венерології

1. Обстеження дерматологічних хворих. Загальні та спеціальні методи обстеження в дерматології.
2. Анатомія шкіри.
3. Гістологія шкіри.
4. Гістологія епідермісу. Патогістологія шкіри.
5. Фізіологія шкіри.
6. Рецепторний апарат шкіри.
7. Пропедевтика шкірних хвороб (первинні та вторинні елементи висипки)
8. Диспансерний метод в дерматовенерології.
9. Принципи лікування хвороб шкіри. Загальна терапія (етіотропна, патогенетична та симптоматична).
10. Місцева (зовнішня) терапія хвороб шкіри . Лікарські форми препаратів для місцевої терапії.
11. Фізіотерапевтичні методи лікування. Курортне лікування (показання та протипоказання).
12. Псоріаз. Етіопатогенез дерматозу. Особливості перебігу. Клінічні різновиди та клінічні стадії розвитку псоріазу. Ускладнені форми дерматозу. Диференційна діагностика. Лікування: загальне, зовнішнє, фізіотерапевтичні методи лікування, курортна терапія. Профілактика. Диспансеризація.
13. Червоний плоский лишай. Етіопатогенез. Особливості перебігу і клініки дерматозу. Ознаки ураження слизової оболонки. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика. Диспансеризація.
14. Піодермія. Етіологія. Патогенез. Фактори які сприяють розвиткові піодермій. Класифікація піодермій. Стафілодермії: загальна

характеристика, клінічні різновиди у дорослих; особливості клініки і перебігу стафілодермій у дитячому віці. Лікування стафілодермій загальне і зовнішнє. Профілактика.

15. Піодермія. Етіологія. Патогенез. Фактори які сприяють розвиткові піодермій. Класифікація піодермій. Стрептодермії: загальна характеристика, поверхневі і глибокі форми стрептодермій, особливості клініки і перебігу; лікування загальне і зовнішнє. Профілактика.
16. Короста. Етіологія. Епідеміологія. Клінічні різновиди.. Особливості клініки корости у дітей і людей похилого віку. Атипові форми корости. Діагностика. Лікування. Профілактика.
17. Туберкульоз шкіри. Етіологія, патогенез, епідеміологія хвороби. Класифікація туберкульозу шкіри. Клініка, діагностика, лікування. Профілактика туберкульозу особиста і державно-громадська. Диспансерний метод ведення хворих.
18. Шкірні мікози. Етіологія. Шляхи поширення мікозів. Класифікація мікозів шкіри. Група кератомікозів. Етіологія, епідеміологія; фактори, які сприяють розвиткові мікозу. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
19. Шкірні мікози. Епідермофітія ступенів – збудник, шляхи поширення і фактори, які сприяють поширенню мікозу. Клінічні різновиди, особливості клініки. Діагностика. Лікування. Профілактика особиста і громадська.
20. Шкірні мікози. Мікроспорія. Трихофітія. Фавус. Збудники, шляхи поширення мікозів. Клінічні різновиди. Поверхнєве і глибоке ураження волосистої частини голови. Діагностика. Лампа Вуда. Лікування. Профілактика. Взаємодія дерматологічної, санітарно-епідеміологічної та ветеринарної служб по профілактиці грибкових хвороб шкіри.
21. Шкірні мікози. Кандидози. Етіологія. Епідеміологія. Фактори, які сприяють поширенню кандидозів. Класифікація. Особливості перебігу і клініки. Діагностика. Лікування. Профілактика.
22. Вірусні ураження шкіри. Герпес-вірусні дерматози. Етіопатогенез. Клінічні різновиди герпесу: простий герпес, оперізувальний герпес. Постгерпетична невралгія. Клініка. Діагностика, диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
23. Вірусні ураження шкіри. Бородавки – збудник, шляхи поширення хвороби, клінічні різновиди (вульгарні, плоскі, підошовні, гострокінцеві), особливості клініки; диференційна діагностика, лікування, профілактика. Контагіозний моллюск – збудник, шляхи поширення, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.
24. Склеродермія: етіологія, класифікація, клініка, діагностика, терапія.
25. Екзема. Етіопатогенез захворювання. Основні клінічні форми екземи (істинна, мікробні, себорейна, дитяча професійна), особливості перебігу, діагностика, лікування, профілактика. Диспансеризація.
26. Пухирчатка істинна. Етіопатогенез, клінічні різновиди, особливості їх перебігу. Діагностика, диференційна діагностика, лікування загальне і зовнішнє. Ускладнення від кортикостероїдної терапії, профілактика ускладнень. Диспансерний метод ведення хворих.

27. Герпетиформний дерматит Дюрінга. Етіопатогенез. Особливості перебігу і клініки дерматозу; диференційна діагностика, лабораторна діагностика. Лікування дерматозу загальне і зовнішнє; особливості дієтотерапії. Прогноз, профілактика. Диспансеризація.
28. Інфекційні еритеми (рожевий лишай, поліморфна ексудативна еритема, синдром Стівена-Джонсона). Етіопатогенез дерматозів. Особливості перебігу і клініки. Диференційна діагностика. Лікування загальне і зовнішнє, особливості дієтотерапії. Профілактика.
29. Васкуліти шкіри. Етіопатогенез. Особливості перебігу та клініки дерматозів. Диференційна діагностика. Лікування загальне і зовнішнє. Прогноз. Профілактика.
30. Новоутворення шкіри. Фактори, які сприяють розвиткові новоутворень. Класифікація. Доброякісні новоутворення. Передрак шкіри. Злоякісні. Клініка, діагностика, лікування, прогноз, профілактика.
31. Дерматити. Класифікація, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
32. Синдром Лайєла. Причини виникнення, особливості, лікування, профілактика.
33. Атопічний дерматит етіопатогенез, особливості клініки в залежності від віку, принципи лікування, профілактика.
34. Нейродерміт обмежений та дифузний (клініка, лікування, профілактика).
35. Кропив'янка (гостра та хронічна форми).
36. Хвороби волосся та шкірних залоз. Алопеція вогнищева (етіопатогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика).
37. Себорея, себорейна алопеція (етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика).
38. Вугрова хвороба (вугри звичайні, вугри рожеві, демодекоз). Етіопатогенез, особливості перебігу, клінічні різновиди, загальне і зовнішнє лікування, прогноз, профілактичні заходи.
39. Методи обстеження хворого на венеричні захворювання.
40. Взяття матеріалу для дослідження на гонококи і трихомонади.
41. Сифіліс. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація сифілісу. Клініка набутого сифілісу. Діагностика. Загальні принципи лікування. Превентивне, профілактичне і пробне лікування. Профілактика сифілісу особиста і громадська.
42. Первинний період сифілісу. Класифікація, клінічні прояви, діагностика.
43. Вторинний період сифілісу. Класифікація, клінічні прояви, діагностика.
44. Третинний період сифілісу. Класифікація, клінічні прояви, діагностика.
45. Вроджений сифіліс. Шляхи передачі. Класифікація вродженого сифілісу. Клініка, діагностика, загальні принципи лікування. Профілактика вродженого сифілісу. Роль жіночих консультацій в профілактиці вродженого сифілісу.
46. Гонорея. Етіологія. Шляхи передачі інфекції. Класифікація гонореї.

Клініка гонорейного уретриту у чоловіків. Діагностика гонореї. Загальні принципи лікування. Профілактика гонореї особиста і громадська.

47. ВІЛ-інфекція і шкіра. Особливості перебігу і клініки дерматозів у ВІЛ-інфікованих пацієнтів – себорейний дерматит, простий герпес, кандидоз слизових оболонок. СПІД – асоційована саркома Капоші – особливості перебігу, клініка. Тактика лікаря загальної практики у разі виявлення ВІЛ-інфекції у дерматологічного хворого.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Кулага В.В., Романенко И.М., Афонин С.Л., Кулага С.М. Грибковые болезни и их осложнения / Рук-во для врачей. – Луганск, 2006.
2. Скрипкин Ю.К., Машкиллейсон А.Л., Шарапова Г.Я. Кожные и венерические болезни: Учебник. – М. Медицина, 1995.
3. Лечение кожных болезней: Рук-во для врачей / Под редакцией А. Л. Машкиллейсона. – М.: Медицина, 1990.
4. Венерические болезни / Рук-во для врачей / Под ред. О.К. Шапошникова. – М.: Медицина, 1980, 1991.
5. Щуцкий И.В. Справочник по детской дерматологии – К.: Здоровья, 1988.
6. Кожные и венерические болезни: Учебник / Под ред. О.Л. Иванова. – М.: Шико, 2002.
7. Зверькова Ф.А. Болезни кожи детей раннего возраста. – СПб: – Сотис, 1994.
8. Джеймс Е. Фитцпатрик, Джон Л. Элинг. Секреты дерматологии / Пер. с англ. – М.; СПб: «Изд-во Бином» – «Невский Диалект», 1999.
9. Гржебин З.Н., Цераидис Г.С. Основы гистопатологии кожи. – М.: Медицина, 1960.
10. Чернух А.М., Фролов Е.П. (редакторы) Кожа (строение, функции, общая патология, терапия) – М.: Медицина, 1982.
11. Кожевников П.В. Общая дерматология. – Л., 1970.
12. Лавер У.Ф. Гистопатология кожи. М.: Медицина, 1958.
13. Марьясис Е.Д. Курортное лечение кожных болезней. М.: Медицина, 1981.
14. Машкиллейсон Л.Н. Лечение и профилактика кожных болезней. М.: Медицина, 1964.
15. Розентул М.А. Справочник по косметике – М.: Медицина, 1979.
16. Калантаевская К.А. Морфология и физиология кожи человека. Здоровья, 1972.
17. Глухенький Б.Т. и соавт. Гнойничковые болезни кожи. Здоровья, 1983.
18. Дифференциальная диагностика кожных болезней / Под ред. А.А. Студиницына. – М.: Медицина, 1983, 1989.
19. Машкиллейсон Л.Н. Инфекционные и паразитарные болезни кожи – М.: Медицина, 1960.
20. Попхристов П. Кожные болезни в детском возрасте – М.: Медицина, 1969.
21. Скрипкин Ю.К. и соавт. Руководство по детской дерматовенерологии. М., 1983.
22. Штейнлухт Л.А., Зверьков Ф.А. Болезни кожи детей грудного возраста. – М.: Медицина, 1979.
23. Кашкин П.Н., Шеклаков Н.Д. Руководство по медицинской микологии. – М.: Медицина, 1978.
24. Лещенко В.М. Лабораторная диагностика грибковых заболеваний. – М.: Медицина, 1982.

25. Шеклаков Н.Д. Болезни ногтей. – М.: Медицина, 1975.
26. Бабаянц Р.С. Кожные и венерические болезни жарких стран. – М.: Медицина, 1983.
27. Баринский И.Ф. и соавт. Герпес. – М.: Медицина, 1986.
28. Гусейн-Заде К.М. Кожный лейшманиоз. – Ашхабад 1965.
29. Антоньев А.А. и соавт. Экспертиза трудоспособности при заболеваниях кожи. – М.: Медицина, 1982.
30. Задорожный Б.А. Псориаз. – Здоровья, 1983.
31. Машкиллейсон Л.Н. Частная дерматология. – М.: Медицина, 1958.
32. Пашков Б.М., и соавт. Поражение слизистых оболочек полости рта и губ при некоторых дерматозах и сифилисе. – М.: Медицина, 1970.
33. Довжанский С.И. Псориаз. – Саратов, 1976.
34. Таджибаев Т.Т. Красный плоский лишай. – Ташкент, 1968.
35. Капкаев Р.А., Абальянц Л.А. Экзема и аллергический дерматит. – Ташкент, 1980.
36. Королев Ю.Ф., Пильтиенко Л.Ф., Медикаментозные токсидермии. – Минск: Беларусь, 1978.
37. Шелюженко А.А., Браиловский А.Я. Кожные болезни у лиц пожилого и старческого возраста. К.: Здоровья, 1982.
38. Щуцкий И.В. Патогенез и лечение экземы. – К.: Здоровья, 1974.
39. Багнова М.Д. Профессиональные дерматозы. - М.: Медицина, 1984.
40. Бруевич Т.С. Профессиональные аллергические дерматозы. – М.: Медицина, 1982.
41. Селисский Т.Д., Стоянов Б.Т. Профилактика профессиональных дерматозов. – М.: Медицина, 1981.
42. Скрипкин Ю.К. Нейродермит. – М.: Медицина, 1967.
43. Потоцкий И.И., Гребенников В.А., Коляденко В.Г. Нейродермит. – К.: Здоровья, 1986.
44. Суворова К.Н., Антоньев А.А. Наследственные дерматозы. – М.: Медицина, 1977.
45. Довжанский С.И. Склеродермия. – Саратов, 1979.
46. Кулага В.В. Васкулиты кожи. – Барнаул, 1976.
47. Лелис И.И. Красная волчанка. – Л., 1970.
48. Потоцкий И.И., Сулейманов К.С. Красная волчанка. – Ташкент, 1979.
49. Шапошников О.К., Деменкова Н.В. Сосудистые поражения кожи. – Л., 1974.
50. Торсуев Н.А., Шеклаков Н.Д., Романенко В.Н. Буллёзные дерматозы. – М.: Медицина, 1979.
51. Ариевич А.М., Шецирули Л.Т., Патология ногтей. – Тбилиси, 1976.
52. Рук А., Даубер Р. Болезни волос и волосистой части головы. – М.: Медицина, 1985.
53. Беленький Г.Б. Генетические факторы в дерматологии. – М.: Медицина, 1970.
54. Потоцкий И.И. Гиперкератозы. – К.: Здоровья, 1977.
55. Потоцкий И.И. Ихтиоз. – К.: Здоровья, 1981.
56. Каламкарян А.А. Клиника и терапия ретикулёзов кожи. – Ереван, 1983.
57. Машкиллейсон А.Л. Предрак крайней каймы губ и слизистых оболочек рта. – М.: Медицина, 1970.
58. Потоцкий И.И. Ретикулёзы кожи. – К.: Здоровья, 1972.
59. Аствацатуров К.Р. Сифилис, его диагностика и лечение. – М.: Медицина, 1965.

60. Скрипкин Ю.К. Кожные и венерические болезни. – М.: Медицина, 1979.
61. Ахметшин Р.Л. УК в медицине. Взгляд врача на составы преступлений в медицинской сфере. – Донецк: Изд. Заславский А.Ю., 2007.
62. Юцковский А.Д., Федотов В.П. Иммунология дерматофитий. – Владивосток, 1994.
63. Бутов Ю.С. Кожные болезни и инфекции, передающиеся половым путем. Руководство для врачей. – М.: Медицина, 2002.
64. Владимиров В.В. Диагностика и лечение кожных болезней. – ТОО Медтехтурсервис, 1995.
65. Кожные и венерические болезни. Руководство для врачей /Под ред. Ю.К. Скрипкина, В.Н. Мордовцева. – М.: Медицина, 2002.
66. Левер В. Гистопатология кожи. – М.: Медгиз, 1998.
67. Скрипкин Ю.К. Кожные и венерические болезни: Учебник для студентов медицинских вузов, 2002.
68. Скрипкин Ю.К. Кожные и венерические болезни: Учебник. – М.: Медицина, 2001.
69. Фук Д., Даубер Ф. Болезни волос и волосистой части головы. – М.: Медицина, 1991.